

Ders : 12

Konu : Kur'an – Sünnet Ayrılmazlığı

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

“Şüphesiz bu Kur’ân en doğru yola iletir ve salih amellerde bulunan mü’minlere onlar için gerçekten büyük bir ecir olduğunu müjde verir.”¹

” تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا؛ كِتَابَ اللَّهِ وَ سُنَّةَ نَبِيِّهِ ”

“Size sıkıca sarıldığınız sürece sapıtmayacağınız iki şey bıraktım. Allah’ın Kitabı ve Nebisi’nin sünneti.”²

İslâm Dini’nin iki ana temeli vardır. Bunlar Kur’ân ve Sünnettir. Kur’ân; Allah’ın kelâmı, Sünnet ise Resûlullah (s.a.v.)’in yaşantısı ve irşâdıdır. Bu iki kaynağa dayanmayan hiçbir görüş ve anlayış İslâmî değildir.

İslâm’ın tartışılmaz iki kaynağı olan Kur’ân ve Sünnet, müslümanlar için hidâyet ve mutluluk rehberidir. Bu iki kaynağa sımsıkı sarılmak, hidâyet ve istikâmet üzere olmak, sapıtmamak demektir. Yani İslâm ve müslüman kimliğini kaybetmemek demektir.

Allahu Teâlâ:

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَ أَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ

“Rabbinizden size indirilenin en güzeline (Kur’ân’a) uyun!”³ buyurmaktadır.

İmam-ı Malik’e bir adam gelerek bir soru sordu. İmam-ı Malik:

- „Resûlullah (s.a.v) buyurdu ki ...“ diye cevap vermeye başlayınca adam :

“Ey İmam! Senin görüşün nedir?” diye İmam’ın görüşünü öğrenmek istedi. Bunun Üzerine İmam-ı Malik:

¹ İsra Sûresi, 9.âyet.

² Muvatta, İmam-ı Mâlik, C.4, sh.246.

³ Zümer Sûresi, 55.âyet.

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Allah’ın Rasûlünün emrine aykırı davrananlar, başlarına bir belâ gelmesinden, yahut acıklı bir azaba uğramaktan çekinsinler.”⁴ meâlindeki âyeti okudu. Böylece asıl dinlenecek olan sözün ve öğrenilecek görüşün Hz. Peygamberin sözü ve görüşü olduğunu ortaya koydu.

“Kur’ân bize yeter, sünnete gerek yoktur” gibi bâtil sözler ve davranışlar, Kur’ân’a terstir. Cenâb-ı Hak:

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيفًا

“Kim Resul’e itaât ederse, Allah’a itaât etmiş olur...”⁵ buyurmaktadır.

Peygamberimiz (s.a.v) de:

« لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ »

“Hiçbiriniz (arzuları) benim tebliğ ettiğim şeylere tâbi olmadıkça (kâmil) mü’min olamaz”⁶ buyurmuştur. Diğer bir hadiste ise:

عَنْ أَبِي رَافِعٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: « لَا الْقَيْنَ أَحَدَكُمْ مَتَّكِنًا عَلَىٰ أَرِيكْتِهِ يَأْتِيهِ الْأَمْرُ مِنْ أَمْرِي مِمَّا أَمَرْتُ بِهِ أَوْ نَهَيْتُ عَنْهُ فَيَقُولُ لَا نَذْرِي مَا وَجَدْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ اتَّبِعْنَاهُ. »

Ebu Rafi’(r.a.)’dan rivayet edildiğine göre Nebi (s.a.v.) şöyle buyurmuştur:

“Benim emrettiğim veya nehyettiğim bir konu kendisine iletildiğinde, sakın sizden birinizi koltuğuna yaslanmış olarak “Biz onu bunu bilmeyiz. Allah’ın kitabında ne bulursak ona uyarız” derken bulmayayım”⁷ buyurulmaktadır.

Resulullah (s.a.v.)’i izleme, onu örnek alma zorunluluğu ümmet olmanın ilk ve temel şartıdır. İslâm Ümmeti’nin; din ve dünyayı değerlendirmede tek önderi Resulullah (s.a.v.)’ dir.

Müslümanlara, kendi yanlışlarını enpoze edemeyenler , kültürel yönden yozlaşma planları yapmışlar ve bu planlarını tatbik etmeye başlamışlardır. Uzun yıllar boyunca planlı ve

⁴ Nur Sûresi, 63.âyet

⁵ Nisa Sûresi, 80.âyet.

⁶ Kırk Hadis, İmam Nevevî, Hd. No:41.

⁷ Sünen-i Ebi Dâvûd, C5, sh. 356

programlı olarak “Sünnet Karşıtlığı” nı başlatıp yürütmüşlerdir. Ancak başarılı olamayınca bunu “Kur’ân’la Yetinme” çağrısına çevirmişlerdir. Kur’ân’la yetinme parolası, temeldeki İslâm ve Sünnet karşıtlığını gizlemek içindir. Bu gibiler, bununla asıl niyetini gizlemeyi başarmış ve bazı yerli aydınları cizgilerine çekmeyi başarmıştır.

Peygamberimiz (s.a.v.); Günün birinde sünnete önem vermeyecek, onu kaynak olarak kabul etmeyecek, Kur’ân’la yetindiğini söyleyecek “Kur’ân İslâm’ı” gibi kimlere hizmet ettiği bilmezlerin ortaya çıkacağını haber vermektedir.⁸

Kur’ân, hidayet rehber ve kendisinde hiçbir şüphe bulunmayan ilahi kelimdir.

Âyette:

ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ فِيْهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ

“O kitap (Kur’ân); onda asla şüphe yoktur. O, müttakiler (takva sahipleri) için bir yol göstericidir”⁹ buyurulmaktadır.

İslâm büyüklerinden biri şöyle bir olay anlatır:

-Bir gün denizde idik. Birden çok şiddetli bir fırtına çıktı ve deniz dalgalanmaya başladı. Gemimiz şiddetle sallanıyor. Batacak gibiydi. Hepimiz endişe ve korku içindeydik. Bu sırada yolculardan birisi Kur’ân-ı Kerim’i eline alarak:

-Ya Rabbi! Kitab’ın bizimle beraber iken, bizi denizde boğacak mısın? diye yalvarıp dua etmeye başladı. Biraz sonra, deniz sakinleşti. Fırtınadan eser kalmadı.¹⁰

Sünnet, Kur’ân’ın hayata uygulanışı, Resulullah (s.a.v.)’in ortaya koyduğu hayat modeli, İslâm’ın pratik örneğidir. Onu mü’minler için örnek olmaktan çıkarmaya, din için delil olmaktan uzak tutmaya çalışan düşünce ve beyanlar, Peygambersiz bir din hayalinin ürünleri ve çirkin bir planın tatbikatıdır.

“Allah’a kul olma” görevine sahip olan müslüman, hiçbir gerekçe ile Kur’ân ve Sünnetten uzaklaşma hakkına sahip değildir. Çünkü iki cihan saâdeti, bu iki kaynağa sınımsız sarılmakla mümkündür.

Bugün müslümanların birçoğunun İslâm dışı anlayış ve hayatın etkisinde kaldıkları inkar edilemez. Her hal ve şartta; Kur’ân ve Sünnete tabi olması gereken bir çok müslüman kendi his ve heveslerine göre bir din anlayışı geliştirmiş ve buna tâbi olmuştur. Kur’ân ve Sünnet’in, hakkında açık hüküm verdiği bir çok konuyu ‘bana göre’ veya ‘bize göre’ diyerek yorumlamaya başlamaktadırlar. „İslâm’a göre müslüman olmaları gerektiğinin farkına varmadan, kendi heva ve heveslerini din zannetmektedirler.

⁸ Hadislerle İslâm, Prof.Dr. İsmail Lütfi Çakan, C.2 sh.136-143.

⁹ Bakara Sûresi, 2. âyet.

¹⁰ İslâm Büyüklerinden Nükteli Cevaplar, Mehmet Dikmen, sh.59.

“Namaz kılmıyorum ama kalbim çok temiz, başımı örtmüyorum ama çok iyilik yapıyorum, Kur’ân okumayı bilmiyorum ama her Ramazan’da hatim okutuyorum...” gibi sayısız anlayışa hergün rastlamaktayız. Tüm bunlar; cehâlet, nefse ve şeytana esir olmanın sonucudur.

Bu yanlış anlayışlardan kurtulmanın yolu Kur’ân ve Sünneti öğrenmek, anlamak ve hayata tatbik etmekten geçer. Çünkü din, bizzat yaşamak, kurumlarını kurup yaşatmak, eğitim-öğretimini yapmak ve yaptırmakla korunabilir.

İslâmî kimlik ve kişiliğe sahip nesiller yetiştirmek, Kur’ân ve Sünnet temeline bağlı kalmakla gerçekleşir.

Ancak, müslümanları müslümanlara karşı şartlandırıcı ve İslâm’ı kendi anlayışları içinde hapsedici davranış ve telkinlerden uzak kalınmalıdır. Yani İslâm’ı kendimize uydurmakla değil, İslâm’a uymakla görevliyiz.

“Doğrudan doğruya Kur’ân’dan alıp ilhamı,

Asrın idrakine sunmalıyız İslâm’ı.”

(Mehmet Akif)

Alınacak Dersler:

- 1- İslâm Dini’nin iki ana temeli vardır. Bunlar Kur’ân ve Sünnettir.
- 2- Kur’ân, Allah’ın kelâmı, Sünnet ise Resûlullah (s.a.v.)’in yaşantısı ve irşâdıdır.
- 3- Kur’ân ve Sünnet, müslümanlar için hidâyet ve mutluluk rehberidir.
- 4- Bu iki esastan ayrılmak İslam inancından sapma anlamına gelir.
- 5- Sünnet olmadan Kur’ân’ı anlamak ve yaşamak imkânsızdır.
- 6- “Sünnete gerek yoktur, Kur’ân yeter” demek aşırı yanlıştır..
- 7- Bu yanlış anlayışlardan kurtulmak, Kur’ân ve Sünneti öğrenip, anlamak ve yaşamakla olur.
- 8- “Bana veya bize göre” değil, “İslâm’a göre” müslüman olmak zorundayız.

Kendi aklınca güya, bir imânı var ama,

Günde belki bin defa helal diyor harama!...

(M. Necati Bursalı)

Not:1- Bu hafta unuttuğumuz bir sünneti uygulamaya başlayalım.

2- Nisa Sûresi 80.âyeti ezberleyelim.

3- Nisa Sûresi 80. âyetin tefsirini okuyalım.